

Endrey-Nagy Ágoston: A megszólalás kudarcai

(A vers a Gödöllői Irodalmi Díj 2023 pályázaton 2. helyezést ért el.)

*„Akkor a régi volt éppen eltűnőben,
volt minek eltűnni abban az időben,
ami korhadt akkor, azt korhadni hagyták”*
Kemény István

*„(...) tizenhat évesen falak épülnek, huszonöt évesen élet.
Elfelejteni, honnan jöttünk, nem művészi program,
és emlékezni rá sem teljesítmény.”*
Veszprémi Szilveszter

I.

Amikor leolvadt a vasfüggöny és az ország ováció helyett elővette a becsempészett rágcslálnivalókat, akkor volt anyám utoljára boldog. Kiszabadult egy mérgező kapcsolatból, mit sem tudott a következőről: apámról. Friss diploma, felívelő festőkarrier, szinte kérte, hogy felszabadultsága véget érjen a boldog zűrzavarban.

Megmaradt benne a nyugat iránti gyanakvás, de anyja emlékei is a kommunizmus borzalmairól. Fizikát tanított, de Édesvíz Könyveket olvasott. Traumái nem oldódtak fel, májfoltokként ültek ki bőrére.

A kisközsegből jött apám addigra volt már hippy, rocker, végül ezoterikus festő maradt, így találkoztak. Hozott hibáik és komplexusaik, mint állatnyomok a kötő betonba, kijavíthatatlanul bemélyedtek kapcsolatuk alapköveibe.

II.

Ingatag remények, családi ház, Pokémon, Calippo, ordibálások arról, ki akar jobban elválni: ezredfordulós díszletek közé születtem. Aztán válság, tüntetések, mosdatlan járvány napok, háború. A kilátástalanságban megszélidült a keserűség, mémekbe fulladt a forradalmi hév. Kétségbeesett TikTok-videókba.

Anyám lassan megőrült, apám lecsillapodott, de emlékszem, egyik ökölrel, a másik mániákus figyelemmel szeretett. Erőlködtem, hogy az emlékek szépüljenek, de felejtés helyett az eltávolodás maradt.

III.

Eltávolodás a metaforáktól, az eufemizmusoktól,

a hibás beidegződések katakombáitól, évi párszor
hajazárni, hol egyikhez, hol másikhöz, rákészülve
mély levegővel, cigivel, végül csak ülni a viaszosvászon
sarkát piszkálva. Nem tudunk miről beszélni, kiégett,
megbánással teli szülők és szorongó, görcsösen
önreflexív gyerekük. Ahol régen veszekedések,
most kipontozott szakasz, kitöltetlenül.

Nincs egyetértés a hallgatásban sem, pedig így, évekkal
később már látszik, hol érnek össze bizonytalanságaink.
Mint a lomégetés, avarégetés, lángoló házak, gyárkémenyek
füstje, illannak a pontok is. Beleszokunk a csendbe, fel sem
tűnik, már nem csend, csak légüres tér, amin át két generáció
nézi egymást. Nem is nézi: bámulnak egymás irányába, mint
esőfüggönyön át a világító pipacsokra. Nem mozdulnak,
nem gesztikulálnak. Füstöl köztük az érthetetlen zápor,
eláll, semmi marad.